

ЗВІТ

про результати моніторингу та оцінки продуктивності дистанційної освіти під час надання корекційно-розвиткових занять дітям з особливими освітніми потребами

1. Мета моніторингу

Моніторинг проведено з метою оцінки результативності застосування дистанційного формату навчання та дистанційного проведення корекційно-розвиткових занять для дітей з особливими освітніми потребами, визначення його впливу на доступність послуг, виконання індивідуальних програм розвитку та забезпечення права дітей на освіту. Дослідження ґрунтується на результатах моніторингу Державної служби якості освіти України, проведеного у 2025 році серед 50 територіальних громад у 24 областях України.

2. Методологія

У дослідженні взяли участь:

- 97 керівників закладів освіти;
- 327 фахівців, які проводять корекційно-розвиткові заняття;
- 750 батьків дітей з особливими освітніми потребами.

Моніторинг охопив:

- заклади загальної середньої освіти;
- заклади дошкільної освіти;
- міські та сільські територіальні громади;
- очний, змішаний та дистанційний формати організації освітнього процесу.

3. Основні результати моніторингу

Організація дистанційної освіти

Дистанційний формат використовувався значно рідше, ніж очний.

За інформацією керівників:

- у ЗЗСО дистанційний формат застосовувався у 20 % міських шкіл;
- у ЗДО дистанційне навчання використовували лише 9,5 % міських закладів;
- у сільських закладах дистанційний формат практично не застосовувався.

Опитування батьків підтвердило аналогічні результати:

- 15,1 % дітей ЗЗСО навчалися дистанційно;
- лише 3,7 % дітей дошкільної освіти перебували на дистанційному навчанні.

Дистанційне проведення корекційно-розвиткових занять

Фахівці також підтвердили, що переважна більшість занять проводилася очно.

Дистанційний формат проведення КРЗ використовувався:

- у 12,2 % міських ЗЗСО;
- у 5,3 % сільських ЗЗСО;
- у 8,1 % міських ЗДО;
- у сільських дошкільних закладах дистанційні заняття практично не проводилися.

4. Оцінка продуктивності дистанційного формату

Результати дослідження свідчать, що окремі заклади, які використовували дистанційний формат, демонстрували високі оцінки забезпечення потреб дітей відповідно до ІПР.

Водночас автори дослідження наголошують, що кількість таких закладів була дуже незначною (5 ЗЗСО та 2 ЗДО), тому отримані результати не можуть бути підставою для узагальнення щодо ефективності дистанційної освіти в цілому.

5. Фактори, що впливають на продуктивність дистанційної освіти

Моніторинг показав, що ключовими проблемами залишаються:

- кадровий дефіцит;
- відсутність окремих профільних фахівців;
- пропуски занять дітьми;
- несвоєчасне фінансування;
- обмежені можливості організації дистанційних занять у окремих громадах.

При цьому дослідження підкреслює, що проблеми виконання індивідуальних програм розвитку мають системний характер і не залежать виключно від формату навчання.

6. Основні висновки

За результатами моніторингу встановлено, що:

- дистанційна освіта використовується як додатковий інструмент забезпечення безперервності навчання;
- основним форматом для дітей з особливими освітніми потребами залишається очне навчання;
- дистанційний формат не може повністю замінити очне проведення корекційно-розвиткових занять, особливо для дітей із високими рівнями підтримки;
- ефективність дистанційної освіти найбільше залежить від кадрового забезпечення, доступності фахівців та організації індивідуального психолого-педагогічного супроводу;
- для об'єктивної оцінки продуктивності дистанційної освіти необхідне проведення подальших досліджень із більшою вибіркою закладів, які працюють у дистанційному форматі.

Рекомендації

За результатами моніторингу доцільно:

- розширити кадрове забезпечення закладів освіти фахівцями спеціальної освіти;
- розробити єдині методичні рекомендації щодо проведення корекційно-розвиткових занять у дистанційному форматі;
- удосконалити цифрові інструменти для проведення дистанційних КРЗ;
- забезпечити підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо використання дистанційних технологій;
- продовжити системний моніторинг ефективності дистанційного навчання дітей з особливими освітніми потребами.